

Iz dežele bajk in basni.

5. Pravljičica o kozi.

Živela sta mož in žena, ki sta imela malo kočo, nekaj polja in pa kozo. Ker sta imela sama na polji dosti dela, sta najela in vzela v hišo mlado deklico, ki naj bi gonila kozo na pašo.

Prvi dan žene deklica kozo na kraj, kjer je videla, da se bo dobro napasla. Ves dan pazi dobro nanje; ko pa pride večer, jo odpelje domov.

Doma vpraša žena kozo:

„Ali si sita?“

„Ah, kako bom sita!“ reče koza. „Pastirica me je privezala h kolu, sama pa je legla v travo in ves dan spala.“

To tako razjezi gospodinjo, da spodi deklico; drugo jutro pa sama žene kozo past na najrodovitnejši kraj v gori. Ko zvečer prižene domov, vpraša mož kozo: „Ali si sita?“

Koza mu odgovori:

„Ah, kako bom sita! Žena me je privezala h kolu, sama pa zaspala v travil!“ Mož se razljuti in reče:

„Vidim, da brez mene ni nič! Jutri ženem sam past!“

Res pelje drugo jutro mož kozo na pašo na najboljši pašnik v celi okolici. Ko se zmračí, se vrne s kozo domov.

„No, ali si danes sita?“ vpraša žena kozo, ko jo pride v stajo mlest.

Toda zopet se zlaže koza:

„Ah, kako bom sita! Mož se je vlegel, mene pa privezal h kolu!“

Ko gospodar to sliši — stal je pred vrati — plane v stajo in zakriči:

„Čakaj, jaz ti pokažem, kdo je ležal!“

To rekši jo ostriže in zapodi v goro.

Koza do'go hodi po gori, slednjič pa pride do jame, kjer je stanovala lisica s svojimi mladiči.

Brez pomisleka gre v jamo.

Lisica se je ustraši, a koza ji dé:

„Ne boj se! Glej, gola in bolna sem, pusti me, da se odpočijem in ogrejem; ne bo ti žal, bom pazila na tvoje mladiče!“

Lisica se da preprostiti, in koza ostane v lisičnici. Minulo je dokaj časa, a koza ni hotela oditi. Dobro se ji je godilo tam notri, hrane ji je vedno prinašala lisica.

Lisica jo je podila, a zaman.

Žalostna odide lisica v goro in razmišlja, kako bi se rešila sitnega gosta. Spoznala je, da koze sama ne more odpoditi, zato je premišljevala, koga bi najela, da prepodi kozo. Spomni se na strica volka in medveda. Kar zagleda volka.

„Sedaj pa le oprezno!“ si misli lisica. „Volk ne sme spoznati moje namere.“

Žalostna povesi glavo in gre dalje, kakor da ni opazila volka.

„Kam, strinja?“ jo ogovari volk. „Zakaj si danes tako otožna?“

„Ah, ljubi striček, ne vprašuj! Ti ne veš, kaj se godi pri meni!“

Volk je ne razume in jo izprašuje dalje, a lisica noče nič povedati. Volk zato sam odide k lisičnici.

„Kdo je tu!“ zavpije v jamo.

Koza spozna volkov glas in odgovori z izpremenjenim glasom:

„Nimam časa govoriti! Ravno gledam volčje meso; jako je slastno, ker je mastno!“

Volk se ustraši in zbeži.

Lisica se kmalu vrne, pa vidi, da ni volk ničesar opravil. Zopet se vrne v gozd.

Tam sreča medveda. Hlini se mu istotako kakor volku.

Medved se napoti proti jami in zavpije:

„Kdo je notri?“

Koza spozna medvedov glas in reče:

„Nimam časa govoriti; ravno glodam medvedje bedro, jako je slastno, ker je mastno.“

Medved se ustraši in pobegne.

Lisica je menila, da je medved pregnal kozo in se vesela vrne domov. Ali, kako se razžalosti, ko vidi kozo še v jami, kjer se je nastanila, kakor v svoji hiši. Žalostna odide tretjič v goro; obupna tava okrog, ne oziraje se ne na levo ne na desno, da komaj zazre malega raka, ki ji zastavi pot in jo vpraša:

„Strinja, kam tako žalostna?“

Lisica mu skraja niti ne odgovori; šele na mnoga vprašanja mu vse pove.

Raka prevzame radovednost in gre k lisičnici.

„Kdo je notri?“

Koza pa zapazi raka, se zasmije in reče:

„Haha! Rak! Ravno trebam rake, počakaj, da se bom slastila še nad tabo!“

Rak pa, ker je bil majhen, se splazi odzadaj skozi majhno luknjico v jamo. Tam se prepriča, da koza ne trebi rakov, pač pa leži na stelji.

Splazi se h kozi, jo prične ščipati in jo ščiplje tako dolgo, da koza pogine.

Rak se pa napoti, vesel svojega junaštva, dalje. Ko se vrne lisica domov, se razveseli, ko vidi svojo sovražnico mrtvo.

Veselo je živelá poslej v lisičnici s svojimi mladiči.

Kar si z lažjó pridobiš, nima obstanka. Prej ali slej ti bo v škodo in sramoto.

V. C. Nelej.

6. Umetnik in opica.

Umetnik-glasbenik je izvabljal iz glasovirja divno-doneče skladbe, zdaj mile kakor pihljanje lahkega vetriča, zdaj zopet burne in pretresujoče kakor viharjev hrum.